

**Москва уонна бүтүн Русь Патриарха КИРИЛЛ
үрдүкү аҕабыттарга, аҕабыттарга, дьяаканнарга, манаахтарга
уонна Русь Православнай Сиркэбин итэҕэллээх оҕолоругар барыларыгар
Паасханан илдьит тыла**

*Көрүң, Тангара оҕолоро диэн ааттанан
Кини оҕолоро буоларбыт туһугар,
Аҕабыт биһиэхэ хайдахтаах тапталы биэрбитий!
(1 Ин. 3, 1)*

**Сибэтиилээхтэн сибэтиилээх үрдүкү аҕабыттар,
ытык аҕалар уонна дьяаканнар,
Тангараны таптыыр манаахтар, күндү бырааттарбыт уонна балыстарбыт!**

ХРИСТОС ТИЛИННЭ!

Бу олоҕу бигэргэтэр үөрүүлээх тыллары эһиэхэ ис сүрэхпиттэн туһаайан туран, күндү биир итэҕэллээхтэрим, эһигини бука барыгытын Паасха быһабыллаах улуу бырааһынньыгынан эбэрдэлиибин.

Кини аймах учууталларыттан биирдэстэрэ, сибэтиитэл Григорий Богослов, Сиркэп санаатын тиэрдэн, бу сибэтиэй күнү *Бырааһынньык бырааһынньыга, өрөгөй өрөгөйө* диэн ааттыыр. Бу тыллар олус дирин духуобунай ис хоһоонноохтор, тоҕо диэтэххэ «Паасха ханнык да бырааһынньыктааҕар үрдүк; күн сулустардааҕар быдан чаҕылхайын курдук, кини кини аймах сирдээҕи бырааһынньыктарынааҕар эрэ буолбакка, оннооҕор Христос киэннэринээбэр, Христос туһугар бэлиэтэнэр бырааһынньыктардааҕар кытта дирин суолталаах» (45-с Тыл. Сибэтиэй Паасхаҕа). Айыы Тойон Иисус килбиэннээх Тиллиитигэр – кини аймах быһабылын историятын саамай сүдү сабыытыйатыгар – биһиги итэҕэлбит сүрүн суолтата, дирин ис дынгэ түмүллэн сылдьар. Бу христианнар бүтүн аан дойдуга иһитиннэрэр илдьит тылбыт тэбэр сүрүбэ, сүнкэн күүһэ буолар. Билигин биһиги бар дьонно үөрэтэр үөрэхпитин икки эрэ тылынан толору тиэрдэхпитин сөп. «*Христос тилиннэ! – Маны этэн баран, эбии өссө тугу этиэмий? Барыта этилиннэ!*» – диір өрө күүрүүлээхтик сибэтиитэл Филарет, Москва митрополита (Сибэтиэй Паасха күн этиллибит Тыл, 1826 сыл муус устар 18 күнэ).

Адам аһыыга киириэбиттэн кини аймах историята – бу үтүө икки мөкү икки уурайбат охсуһуута. Дьон айбыт Танараҕа бас бэриммэккэ тус олохторугар уонна бу аан дойдуга аһыыны киллэрбиттэрэ, ону кытта бииргэ

эрэй-мун, ыарыы, өлүү-сүтүү киирсибиттэрэ. Ол эрэри, саамай ынырыга баар, аньыы-буруй хара дьайы айбатах, бары куһаҕантан ыраах Тангараттан бар дьону араарбыта. Бу иэдээннээх арахсыыны, бу мунура биллибэт дирин духуобунай мэхэйи бэл хайдахтаах да үтүөкэн дьон туоруур кыахтара суоҕа, тоҕо диэтэххэ ону киһи күүһэ кыайбат. Дьэ ол иһин, сибэтиитэл Григорий Богослов эппитин курдук, *«тиллэр туһугар, биһиги киһи буолан төрөөбүт уонна өлбүт Тангарата суох хайдах да табыллар кыахпыт суоҕа»* (45-с Тыл. Сибэтиэй Паасхаҕа).

Атыннык эттэххэ, Христос Тиллиитэ диэн бараммат олоххо көнгү көтөн кирири буолан, киһи аны бэйэтин кэмчи кыаҕыттан тутулуктаммакка Тангараны кытта биир буолар күүстээх баҕа санаата толору туолбута. Паасха – бу Айбыт Тангара бар дьонно мунура суох тапталын өрөгөйө, тоҕо диэтэххэ *«Тангара бу аан дойдуну ол курдук күүскэ таптаан, Төрөппүт Соҕотох Уолун, Кинини итэбэйэр хас биирдии киһи өлбөтүн, бараммат олохтонорун туһугар, биэрбитэ»* (Ин. 3, 16).

Отгон бу араас ыарыыга, эрэйгэ-мунна буулаппыт, сэрииттэн, атааннаһыыттан сырата-сылбата быстыбыт, абааһы көрсүүнэн, хара дьайынан туолбут аан дойдуга Паасханы бырааһынньыктааһын туох суолталааҕый? Туох суолталааҕый *«өлүүнү өлүүнэн самнаран, хоруопка сытааччыларга олобу бэлэхтээн»* диэн ырыаны ыллааһын? Биһиги хас биирдиибит олоҕо өлүүнэн түмүктэнэрэ көстөн турар буолбаат? Биллэн турар, Паасха бу аан дойдуга баар өлөр өлүүнү суох онорон кэбиспэт, ол гынан баран билигин киһи сүрэх эрэйин-мунун, сирдээҕи олох иэдээнин барытын Тиллибит Айыы Тойон Иисус көмөтүнэн кыайар-хотор кыахтанар. Ол курдук Айыы Тойон биһиэхэ, үөрэнээччилэригэр, Кинини батыһан иһээчилэргэ, бараммат олоххо тиксэр күүстээх эрэли инэрбитэ. Онон аны Өлүү биһиэхэ, христианнарга, арахсыы буолбатах, ол оннугар Тангараны кытта үөрүүлээх көрсүһүүбүт, эрэммиттэ курдук, Кинини кытта холбоһуубут буолар.

Христос, *өлбүттэртэн бастакынан тиллэн* (1 Кор. 15, 20), биһиэхэ аньыыны-хараны, өлөр өлүүнү хотор биир эрэ суол баарын көрдөрбүтэ. Ол – таптал суола. Биһиги тапталы бүтүн аан дойдуга туоһулуу тустаахпыт. Уонна ону туох ханнык иннинэ тус олохпут холобурунан көрдөрүөхтээхпит, *оччоҕо эрэ, бэйэбит икки ардыбытыгар таптал баар буоллабына, биһиги Быһааччы үөрэнээччилэрэ буоларбытын бары билиэхтэрэ* (Ин. 13, 35).

Таптал, апостол Павел эппитини, *бары энкилэ суох үтүө быһыы биир сомоҕо буола дьүөрэлэһиитэ* (Кол. 3, 14), – бу христианнар үрдүктэн үрдүк, улууттан улуу үтүөкэннээх хаачыстыбалара. Бараммат олоххо киирэн Айыы Тойону көрдөхпүтүнэ, биһиги итэҕэлбит билиигэ кубулуйуоҕа, Тангара

үтүөтүнэн быһһанар эрэлбит туолуоҕа. Оттон *таптал хаһан да уостубат* (1 Кор. 13, 8) уонна хаһан да уларыйбат.

Сибэтиитэл Игнатий (Брянчанинов) олус бэркэ эпитин курдук, *Христос үөрэнээччитэ дьыннээхтик сиппитэ-хоппута кини чугастаабытын таптыырыттан биллэр* (Аскет олоҕуттан. Чугастаабыга таптал туһунан). Оттон «сиппит-хоппут таптал» диэн хайдабый? Ол аата эн бэл билбэт дьонун, эйиэхэ үтүөнү санаабат, өссө өстөөх да дьону таптыыгың. Ол аата эн күннээҕи олох сиэригэр сөп түбэспэт, онон киһи өйүгэр кыайан киирбэт тапталынан иэйэн бэйэҕин сиэртибэлэнэргэ да бэлэмнин. Маннык тапталы киһи духуобунай олоххо туруулаһыынан бэйэтигэр Танара илгэлээх үтүө күүһүн тардан ситиһэр. Оччоҕо кини абааһы көрүүгэ тапталынан, куһаҕанна үтүөнэн хардарар кыахтанар. Маннык тапталы биһиэхэ, биһиги быһһанарбыт туһугар, ынырык атаҕастабылы-сэнэбили, кириэскэ сордонон өлүү мунун тулуйбут Христос көрдөрбүтэ. Кини тугу барытын кыайар, тугу барытын Бэйэтинэн сайа толорор тапталынан үтүгэн күүһүн түгэбэр тийэ самнарбыта, бүтүн киһи аймахха ырай аанын тэлэччи аспыта. Олох хайдахтаах да уустук түгэнигэр биһиги бири өйдүөх тустаахпыт: дьын иһигэр киирдэххэ, хара дьай күүһэ киһи өйүн албынныыр сымыйа күүс, оннук улахана суох, тоҕо диэтэххэ Танараттан кэлэр тапталы уонна үтүөнү кытта хайдах да туруулаһар кыаҕа суох. Өссө өйдүөх тустаахпыт: биһиги аныыга-хараҕа, бары куһаҕанна бастын хардабыт, утарылаһар күүспүт – ол ис сүрэхпититтэн тахсар истин үнүүбүт буолар. Оннук күүстээх үнүүнэн биһиги туох ханнык иннинэ храмна уонна Танара сулууспатыгар бары бүттүүн бииргэ туран үнэбит. Оттон Евхаристия Кистэлэннээх Дьайыытыгар кыттан Быһһааччы Этигэр-сиинигэр уонна Хааныгар Тиксии оннооҕор өссө ордук күүстээх.

Билигин биһиги Паасха улууканнаах үөрүүтүн билэммит, Хоруоптан турбут Христуһу, Олоҕу Биэрээччини, диринник ытыктаан тураммыт, бу быһһабыллаах илдьити чугас да, ыраах да дьоммутун кытта бииргэ үллэстиэҕин, оччоҕо кинилэр эмиэ Танара тапталын киһи тылынан кыайан тиэрпэт сыдыайын көрөн биһигини кытта бииргэ *Аба, Уол уонна Сибэтиэй Тыын ытыктан ытык үтүөкэннээх аатын алгыахтара, Киниэхэ уруй-айхал этиэхтэрэ.*

Христос Тиллитин хайдахтаах да өй ситэн өйдөөбөт быһһабыллаах сырдыга биһиги олохпут суолун өрүү сандаардан биһигини сырдата, уоскута туруохтун, Халлааннаабы Саарыстыбаҕа киллэриэхтин.

Үөрүн-көтүн, күндү биир итэбэллээхтэrim,
ДЬЫН ЧАХЧЫ ТИЛИННЭ ХРИСТОС ТАНАРА!

МОСКВА УОННА БУТУН РУСЬ ПАТРИАРХА

*Христос Паасхата,
2016 сьл*